

KAM S KNJIŽNICO ...

... V NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Letos se mi je ponudila priložnost, da sem se udeležil Letnega posveta andragoških delavcev Slovenije (Nova Gorica, 12. in 13. maja) in tretje Andragoške poletne šole v Ajdovščini (od 9. do 13. junija).

Morda se še komu dozdeva, da vse to s knjižnicami in knjižničarstvom nima kaj dosti opraviti, a tako je vsekakor videti le na prvi pogled. Sam menim, da se pri nas sicer zavedamo tega, da je sodelovanje med knjižničarsko in andragoško stroko pomembno za obe strani, vendar pripominjam, da bi oblike sodelovanja, ki so brez dvoma že tu, kazalo utrditi in poglobiti. In sicer tako, da bi knjižničarji prepoznali priložnost za razvoj knjižnic v tesnejši povezanosti z andragoško stroko, ta pa bi morala dokončno prepoznati enkratno vlogo knjižnice pri učenju in izobraževanju odraslih oziroma pri razvoju lokalne skupnosti ter njenega kulturnega življenja.

Tako v knjižnicah skorajda nič ne vemo o tem, da se andragoška stroka že lep čas ukvarja s problematiko izobraževanja odraslih v lokalni skupnosti, kamor splošna izobraževalna knjižnica (o tej vrsti knjižnic govorimo) po definiciji spada. Na drugi strani pa je andragoška javnost premalo seznanjena s tem, da knjižnice že dolgo niso več le stavbe z zbirkami knjig, temveč se spreminjajo v informacijska središča, ki omogočajo svoboden dostop do množice informacij v različnih medijih, pomenijo prostor, kjer se ljudje srečujejo ne le fizično, temveč tudi na podlagi sodobne tehnologije. Skratka, knjižnica je že zdaj pomemben vir učenja in izobraževanja v lokalni skupnosti in ni več le ustanova, ki spodbuja k branju, čeprav je tudi to pomembno. In takšna knjižnica se pač mora vključiti v projekt, ki upošteva potrebe in razvoj njene lokalne skupnosti, saj bi bila nasprotno potisnjena na rob dogajanja v lastnem okolju, andragogi pa bi morali »izumiti« neko novo infrastrukturo, nekaj, kar s knjižnico že obsta-

ja. Tak razplet bi bil skrajno neugoden za knjižnico in tudi za andragoško stroko, predvsem pa za lokalno skupnost.

Trdim namreč, da lahko knjižnica kot informacijsko središče bistveno pripomore h kvalitetnejši ponudbi v izobraževanju odraslih in s tem k razvoju lastnega okolja. Da ne bo nespornost: nikakor nisem pozabil, da obstajajo ustanove, ki se z izobraževanjem odraslih strokovno ukvarjajo. Te so brez dvoma pomembne in vsaj nekatere med njimi imajo v svojem okolju (podobno kot knjižnice) tudi tradicijo in ugled. Njihov pomen je v tem, da oblikujejo določene programe za izobraževanje, omogočajo strokovno pomoč med izvajanjem teh programov oziroma pri učenju ... To je velik in nujno potreben del sistema – vendar ni vse. Knjižnica, ki ni tipična izobraževalna ustanova, vsega tega ne omogoča. Ponuja pa cel kup možnosti, na podlagi katerih se ljudje seznanijo z določenimi področji (se pripravijo na učenje) oziroma spremljajo spremembe in razvoj na tistih področjih, ki jih pač zanimajo (omogoča jim, da svoje znanje še poglobijo, razširijo svoje obzorje ...). In tudi to je učenje. Tega klasične izobraževalne ustanove ne morejo omogočiti. Vsaj ne tako hitro in tako številnim uporabnikom. Dejanjsko lahko vidimo, da knjižnica po svoje dopolnjuje ponudbo izobraževalnih ustanov.

Oglejmo si še nekaj primerov, v zvezi s katerimi so posamezni projekti iz izobraževanja odraslih zaživel v knjižnicah. Naj navedem dva zgleda sodelovanja andragoške stroke in knjižnic, ki jih celo zelo dobro poznam. Prvi je Borza znanja, ki že nekaj let izjemno uspešno deluje v Delavski knjižnici (to je enota Knjižnice Otona Župančiča), drugi pa Andragoška poletna šola v Ajdovščini. V obeh primerih je ravno knjižnica tisto okolje, ki dodatno spodbuja in razvija dogajanje v zvezi z obema projektoma. Seveda je res, da brez prizadevanja posameznikov omenjena projekta

ne bi bila tako uspešna. Trdim le, da tesna povezanost teh dveh projektov s knjižnico ni naključna. Uspešni projekti so tudi študijski krožki, katerih delo prav tako pogosto poteka v okrilju knjižnice, pa središča za samostojno učenje in navsezadnje tudi razstave, delavnice in predavanja, ki že lep čas potekajo v knjižnicah po vsej Sloveniji in se jih udeležujejo predvsem (ali celo izključno) odrasli. Sicer pa se o tem lahko prepričate v katalogu izvajalcev in programov Izobraževanje odraslih v Sloveniji ali pa v programu dejavnosti za Teden vseživljenjskega učenja.

V knjižnici torej ne gre za neposredno izvajanje različnih izobraževalnih programov, vendar ponujajo obilo možnosti za neformalno splošno izobraževanje, neformalno poklicno izobraževanje, organizirano samostojno učenje in priložnostno učenje. Prav tako lahko knjižnica uspešno sodeluje z izobraževalnimi ustanovami pri posameznih postopkih v okviru tako imenovanega andragoškega ci-

klusa. Menim, da si zato knjižnice zaslužijo svoje mesto tudi v takšnih strateških dokumentih, kot je Nacionalni program izobraževanja odraslih.

Zelo pomembno se mi zdi začeti sodelovati na vseh ravneh. Od tistega osnovnega pretoka informacij (obveščanja o posameznih dogodkih, vabila na strokovna srečanja ...) do kompleksnejših zadev, kot je sodelovanje andragoškega in bibliotekarskega društva (morda kot okrogla miza, skupni posvet ...) in še kaj.

Začetna prizadevanja se že kažejo, pomembno pa je predvsem začeti. To dokazuje, poleg navedb v prispevku, tudi sam prispevek, ki ste ga pravkar prebrali do konca ... Bi šli še naprej?

Tomaž Pevec

Knjižnica Otona Župančiča –

enota Delavska knjižnica Ljubljana